

บทที่ 3

ลักษณะระบบข้อมูลทะเบียนนิติบุคคล

ลักษณะโดยทั่วไปและการดำเนินงานของกรมทะเบียนการค้า

งานทะเบียนนิติบุคคล หมายถึงระบบการดำเนินการรับจดทะเบียนจัดตั้ง การรับจดทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการต่าง ๆ ของห้างหุ้นส่วนบริษัทที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีนายทะเบียน-หุ้นส่วนบริษัทเป็นผู้ดำเนินการให้ ข้อมูลของทะเบียนนิติบุคคลจะถือเป็นข้อมูลมหาชน ประชาชนโดยทั่วไปสามารถยื่นความจำนงขอลดออก หรือขอดูรายการต่าง ๆ ได้ เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงแนวโน้มของลักษณะธุรกิจ เพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน และการดำเนินนโยบายบริหารเศรษฐกิจของประเทศได้เป็นอย่างดี

1. ประเภทของห้างหุ้นส่วนบริษัท ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แบ่ง

13
ห้างหุ้นส่วนและบริษัทเป็น 3 ประเภทคือ

1.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ¹⁴ คือห้างหุ้นส่วนประเภทซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกเดียวโดย

ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วน โดยไม่จำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนประเภทนี้ กฎหมายบัญญัติไว้ว่าจะจดทะเบียนก็ได้ กล่าวคือจะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลก็ได้ ดังนั้นห้างหุ้นส่วนสามัญจึงแยกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีได้จดทะเบียน ซึ่งไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

1.1.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ซึ่งมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายและมีชื่อ

เรียกเฉพาะว่า "ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล"

1.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด¹⁵ คือห้างหุ้นส่วนที่มีหุ้นส่วน 2 จำพวก ดังนี้คือ

1.2.1 หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ได้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งรับผิดชอบจำกัดเพียงจำนวนเงินที่ตนรับว่าจะลงทุนในห้างหุ้นส่วนเท่านั้น

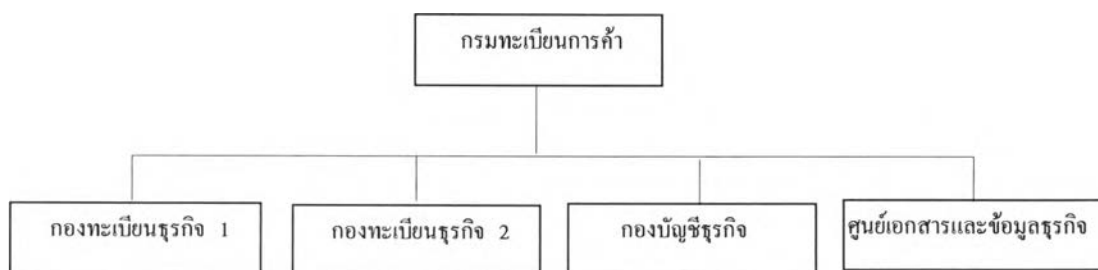
1.2.2 หุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิด ได้แก่หุ้นส่วนคนเดียว หรือหลายคนซึ่งรับผิดชอบในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วน โดยไม่จำกัดจำนวน

1.3 บริษัทจำกัด¹⁶ เป็นกิจการใด ๆ ที่มีบุคคลตั้งแต่ 7 คนขึ้นไปเริ่มก่อการ และตั้ง

เป็นบริษัทจำกัด ด้วยการเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิเพื่อเป็นหลักฐาน แสดงว่าบุคคลทั้งหลายเหล่านั้นเป็นผู้ริเริ่มก่อการจะจัดตั้งบริษัท และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย การก่อตั้งนี้จะมีบุคคลเกิน 99 คนไม่ได้ ถ้ามากกว่านี้เรียกว่า บริษัทมหาชน เมื่อก่อตั้งบริษัทแล้ว จะต้องมีการกำหนดทุนขึ้นมา และกำหนดจำนวนหุ้น เพื่อนำหุ้นออกขาย

การรวมกันเพื่อลงทุนในประเทศไทย ในลักษณะการก่อตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนบริษัทนั้น นับวันจะมีบทบาทสำคัญต่อความเจริญ และการพัฒนาประเทศเพิ่มมากขึ้น เพราะนอกจากก่อให้เกิดการจ้างงาน และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทยเกิดคุณค่าแล้ว ยังทำให้เกิดการระดมเงินจากต่างประเทศมากขึ้น ข้อมูลที่จำเป็นต่อนักลงทุน อาทิเช่น ธุรกิจที่น่าสนใจ ความมั่นคงของกิจการที่จะลงทุนด้วย ผลประโยชน์ที่จะได้รับ ตลอดจนข้อมูลของคู่แข่งในเชิงธุรกิจ ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจ นอกจากนี้ข้อมูลนิติบุคคลนั้นยังเป็นข้อมูลที่จำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ควบคุมติดตามการดำเนินงาน ดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินคดีทางกฎหมายต่อผู้กระทำผิดแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัทด้วย

2. โครงสร้างกรมทะเบียนการค้า กรมทะเบียนการค้าแบ่งหน่วยงานต่าง ๆ ตามความรับผิดชอบและหน้าที่ด้านงานนิติบุคคล ได้ดังนี้¹⁷

รูปที่ 3.1 แสดงการแบ่งหน่วยงานของกรมทะเบียนการค้า

2.1 กองทะเบียนธุรกิจ 1 มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- 2.1.1 ตรวจสอบการรับจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล บริษัทจำกัด
- 2.1.2 ตรวจสอบการแก้ไขเพิ่มเติมรายการจดทะเบียนต่าง ๆ ของ

ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล บริษัทจำกัด

- 2.1.3 ตรวจสอบการรับจดทะเบียนเลิกและเสร็จการชำระบัญชีของ

ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล บริษัทจำกัด

2.2 กองทะเบียนธุรกิจ 2 มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- 2.2.1 ตรวจสอบการรับจดทะเบียนมหาชน
- 2.2.2 ตรวจสอบการขออนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
- 2.2.3 ตรวจสอบการขออนุญาตทำงานในสำนักงานผู้แทนของนิติบุคคล
- 2.2.4 การติดตามการตรวจสอบการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน และคนต่างด้าว

- 2.3 กองบัญชีธุรกิจ มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้
- 2.3.1 รับและติดตามการจัดส่งงบการเงินของนิติบุคคล
- 2.3.2 วิเคราะห์งบการเงินและเผยแพร่
- 2.3.3 ตรวจสอบการจัดทำบัญชีธุรกิจ
- 2.4 ศูนย์เอกสารและข้อมูลธุรกิจ มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้
- 2.4.1 จัดทำรายงานสถิติ และวิเคราะห์สถิติข้อมูลธุรกิจ
- 2.4.2 จัดจำแนก และเผยแพร่ข้อมูลทะเบียนธุรกิจ ข้อมูลสถานภาพนิติบุคคล และ
งบการเงิน
- 2.4.3 งานพัฒนาระบบข้อมูลทะเบียนธุรกิจ
- 2.4.4 เก็บรักษาเอกสารทะเบียน การบริการตรวจคัดสำเนา ออกเอกสารรับรอง การ
รับรองสำเนาเอกสารทะเบียน

3. สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท¹⁸ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทเป็นส่วนราชการ
หนึ่งในสังกัดกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ จัดตั้งขึ้นโดยกฎกระทรวง ออกตามความในประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อปฏิบัติงานทะเบียนของห้างหุ้นส่วนบริษัท โดยมีนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทเป็น
ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงาน ปัจจุบันได้มีการแบ่งเขตอำนาจของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทไว้ดังนี้ คือ

3.1 สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง ตั้งอยู่ ณ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์
มือฉัตรกรมทะเบียนการค้าเป็นนายทะเบียนกลาง ผู้อำนวยการกองทะเบียนธุรกิจ และผู้อำนวยการกองทะเบียน-
ภูมิภาค เป็นผู้ช่วยนายทะเบียนกลาง รับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท ซึ่งมี
สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร

3.2 สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ ณ กองทะเบียนธุรกิจ
กรมทะเบียนการค้า มีผู้อำนวยการกองทะเบียนธุรกิจ และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานทะเบียนการค้าในสังกัดกอง
ทะเบียนธุรกิจ ซึ่งนายทะเบียนกลางมอบหมายเป็นนายทะเบียนรับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจดทะเบียน
ห้างหุ้นส่วนบริษัท ซึ่งมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.3 สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทจังหวัด ตั้งอยู่ ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด โดยมี
พาณิชย์จังหวัดเป็นนายทะเบียนหัวหน้าสำนักงาน และมีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ทะเบียนการค้า ในสังกัด
กองทะเบียนภูมิภาค ซึ่งนายทะเบียนกลางมอบหมายเป็นนายทะเบียน รับผิดชอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ
จดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท ซึ่งมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในเขตปฏิบัติงานของพาณิชย์จังหวัดนั้น ๆ

ในการยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัทนั้น ผู้ขอจดทะเบียนจะต้องยื่น ณ สำนักงาน
ทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแห่งท้องถิ่น ๆ โดยให้ถือเอาสถานที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือ
บริษัทเป็นสำคัญ เช่น ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ก็ให้ยื่น ณ
สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร หรือถ้าหากสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดอื่น ก็ให้ยื่น

ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทจังหวัดนั้น ๆ ในกรณีที่ยื่นขอจดทะเบียนภายหลังจากที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว ก็ให้ถือเอาสถานที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ในเวลาที่ขอจดทะเบียนนั้นเป็นสำคัญ โดยให้ยื่นขอจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแห่งท้องที่ที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่

4. การจดทะเบียนของห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด ในการดำเนินการจดทะเบียนของนิติบุคคล จะแบ่งการพิจารณาเป็น 3 กรณีคือ

4.1 การดำเนินการจัดตั้งห้างหุ้นส่วน เมื่อมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงที่จะเข้าร่วมลงทุนประกอบกิจการเป็นห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลประเภทใดประเภทหนึ่งดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ (กรณีที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ จะเป็นได้เฉพาะแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดเท่านั้น) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน จะต้องเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการขอจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนนั้น ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่ห้างนั้นมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ โดยจะต้องดำเนินการตามวิธีและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายและระเบียบของทางราชการได้กำหนดไว้ และถ้าภายหลังห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ได้ตกลงที่จะแก้ไขเพิ่มเติมรายการใด ๆ ที่ได้จดทะเบียนไว้เป็นอย่างอื่น ก็จะต้องไปดำเนินการขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการ ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแห่งเดียวกันนั้นด้วย¹⁹

4.2 การดำเนินการจัดตั้งบริษัทจำกัด ขั้นตอนในการดำเนินการจัดตั้งบริษัทมีดังนี้²⁰

4.2.1 ต้องมีผู้เริ่มก่อการตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไป เข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิขึ้นแล้วนำไปจดทะเบียน

4.2.2 เมื่อได้จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิแล้ว ผู้เริ่มก่อการต้องจัดให้หุ้นของบริษัทที่คิดจะตั้งขึ้นนั้นมีผู้เข้าชื่อจองซื้อหุ้นจนครบ

4.2.3 ดำเนินการประชุมตั้งบริษัท โดยต้องส่งคำบอกกล่าวนัดประชุมให้ผู้จองหุ้นทราบล่วงหน้า อย่างน้อย 7 วัน ก่อนวันประชุม

4.2.4 เมื่อได้ประชุมตั้งบริษัท และที่ประชุมได้แต่งตั้งกรรมการบริษัทแล้ว ผู้เริ่มก่อการต้องมอบหมายกิจการให้กรรมการบริษัทรับไปดำเนินการต่อไป

4.2.5 กรรมการบริษัทจัดการเรียกให้ผู้เริ่มก่อการและผู้จองหุ้นชำระค่าหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 25 ของมูลค่าหุ้น (ทุนของบริษัทจะแบ่งเป็นกี่หุ้นก็ได้ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าหุ้นละ 5 บาท)

4.2.6 เมื่อได้รับเงินค่าหุ้นแล้ว กรรมการต้องไปจดทะเบียนเป็นบริษัทภายใน 3 เดือนภายหลังจากการประชุมตั้งบริษัท

4.3 การดำเนินการจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด²¹

4.3.1 ลักษณะของบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทมหาชนคือบริษัทที่มีลักษณะดังนี้

4.3.1.1 มีผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป

4.3.1.2 ผู้ถือหุ้นมีความรับผิดจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ

4.3.1.3 จำนวนหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะต้องถือโดยบุคคลธรรมดา ซึ่งแต่ละคนถือไว้ได้ไม่เกินร้อยละ 0.6 ของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด ส่วนผู้ถือหุ้นอื่น ๆ (ถ้ามี) ไม่ว่าจะเป็นคนธรรมดาหรือนิติบุคคล แต่ละรายจะถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด

4.3.1.4 มีทุนชำระแล้วด้วยเงินไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท

4.3.1.5 หุ้นทุกหุ้นมีมูลค่าเท่ากัน และมีมูลค่าหุ้นละไม่ต่ำกว่า 20 บาท แต่ไม่เกิน 100 บาท

4.3.2 ขั้นตอนในการจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด ขั้นตอนในการจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ตั้งแต่ 15 คนขึ้นไปจะต้องดำเนินขั้นตอน ดังนี้

4.3.2.1 จัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ แล้วนำหนังสือบริคณห์สนธิขึ้นไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียน

4.3.2.2 จัดทำหนังสือชี้ชวนให้เข้าซื้อหุ้น และทำความเข้าใจกับธนาคารแห่งใดแห่งหนึ่ง ให้เป็นตัวแทนในการรับชำระเงินค่าหุ้น และทำความเข้าใจกับผู้จัดจำหน่ายหุ้นและผู้รับประกันการจัดจำหน่ายหุ้น ถ้ามีความประสงค์จะใช้บริการของบุคคลดังกล่าวแล้วนำหนังสือชี้ชวนนั้นไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียน

4.3.2.3 เสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไป หรือบุคคลใด ๆ เมื่อจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิและหนังสือชี้ชวนแล้ว

4.3.2.4 จัดสรรหุ้นให้แก่ผู้จองหุ้น เมื่อพ้นกำหนดเวลาการจองหุ้นแล้ว และคืนเงินค่าจองหุ้นให้แก่ผู้ไม่ได้รับจัดสรร หรือได้รับจัดสรรหุ้น ไม่ครบจำนวนกรณีที่มีการชำระเงินค่าจองหุ้นพร้อมกับการจอง

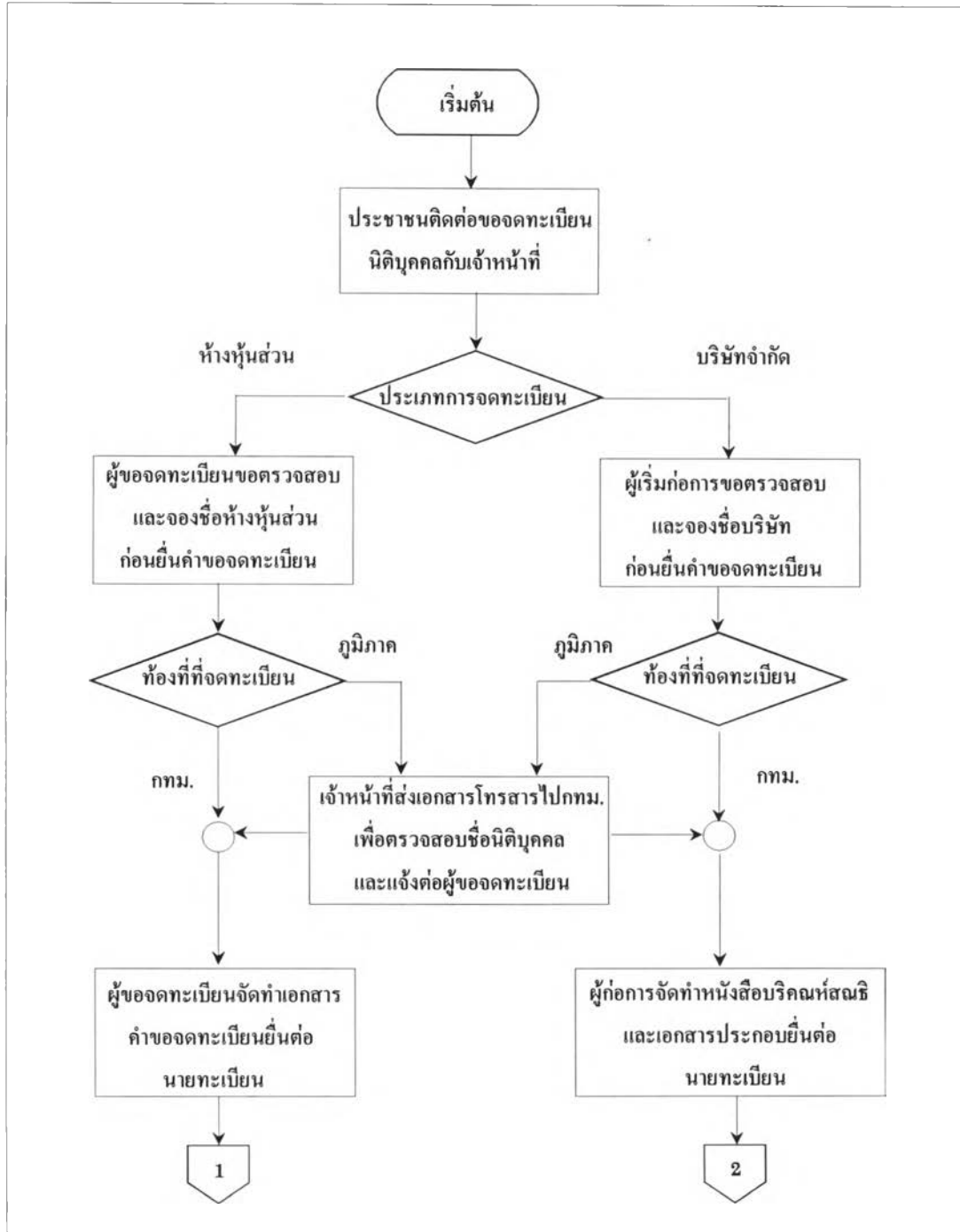
4.3.2.5 จัดให้มีการประชุมจัดตั้งบริษัท ทั้งนี้ภายในระยะเวลา 2 เดือนนับแต่วันที่จำนวนผู้จองหุ้นและจำนวนหุ้นที่จองครบตามที่กฎหมายกำหนด แต่ต้องไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ

4.3.2.6 มอบกิจการและเอกสารทั้งปวงของบริษัทแก่คณะกรรมการ

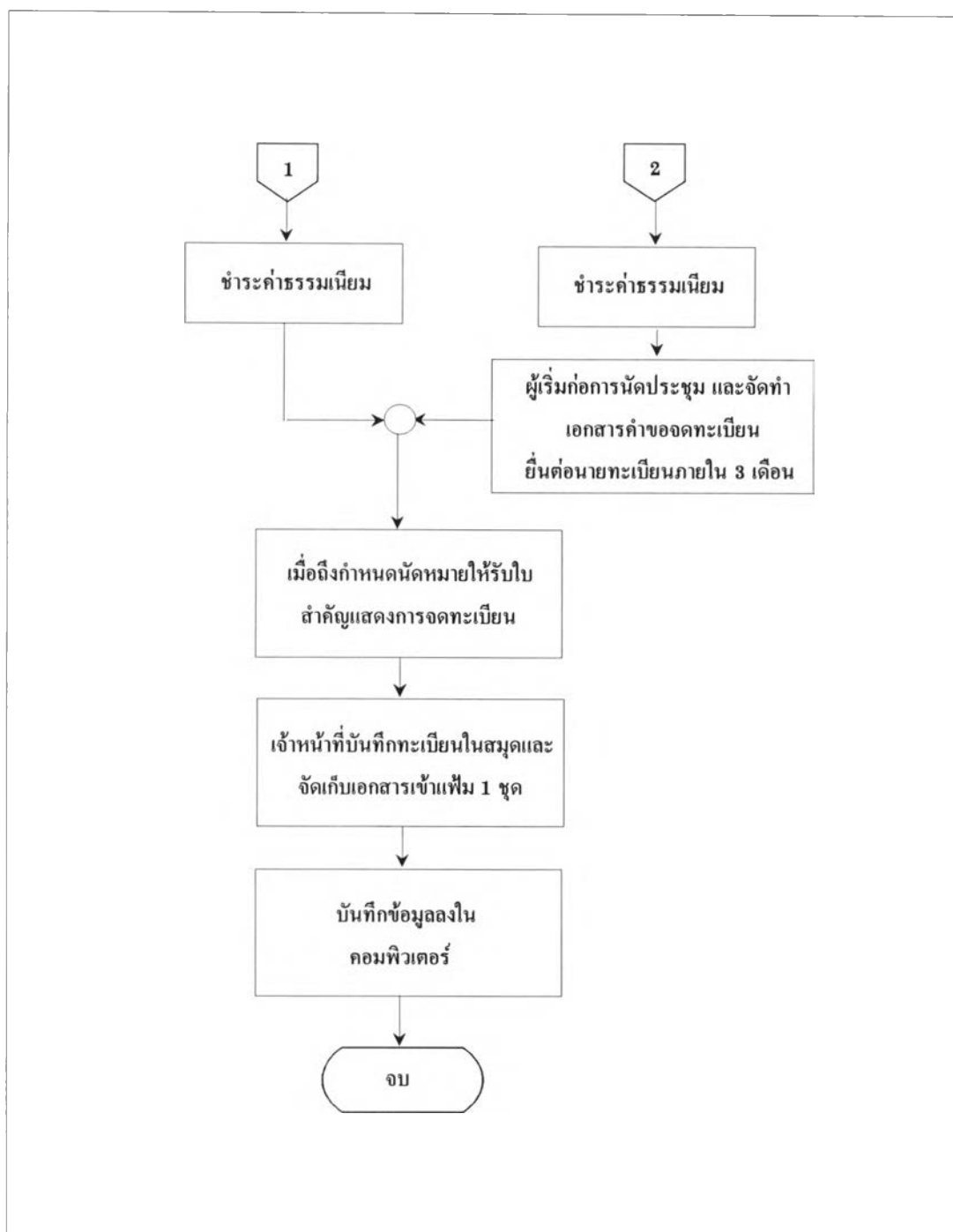
4.3.2.7 คณะกรรมการบริษัทเรียกให้ผู้จองหุ้นชำระเงินค่าหุ้น และทำการโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้แก่บริษัทในกรณีที่มีการชำระค่าหุ้นด้วยทรัพย์สินด้วย

4.3.2.8 คณะกรรมการของจดทะเบียนบริษัท เมื่อได้รับชำระเงินค่าหุ้นครบถ้วน โดยต้องของจดทะเบียนภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่ประชุมตั้งบริษัทตามข้อ 4.3.2.5

4.4 ขั้นตอนการจดทะเบียนนิติบุคคล สามารถแสดงได้ดังรูปที่ 3.2

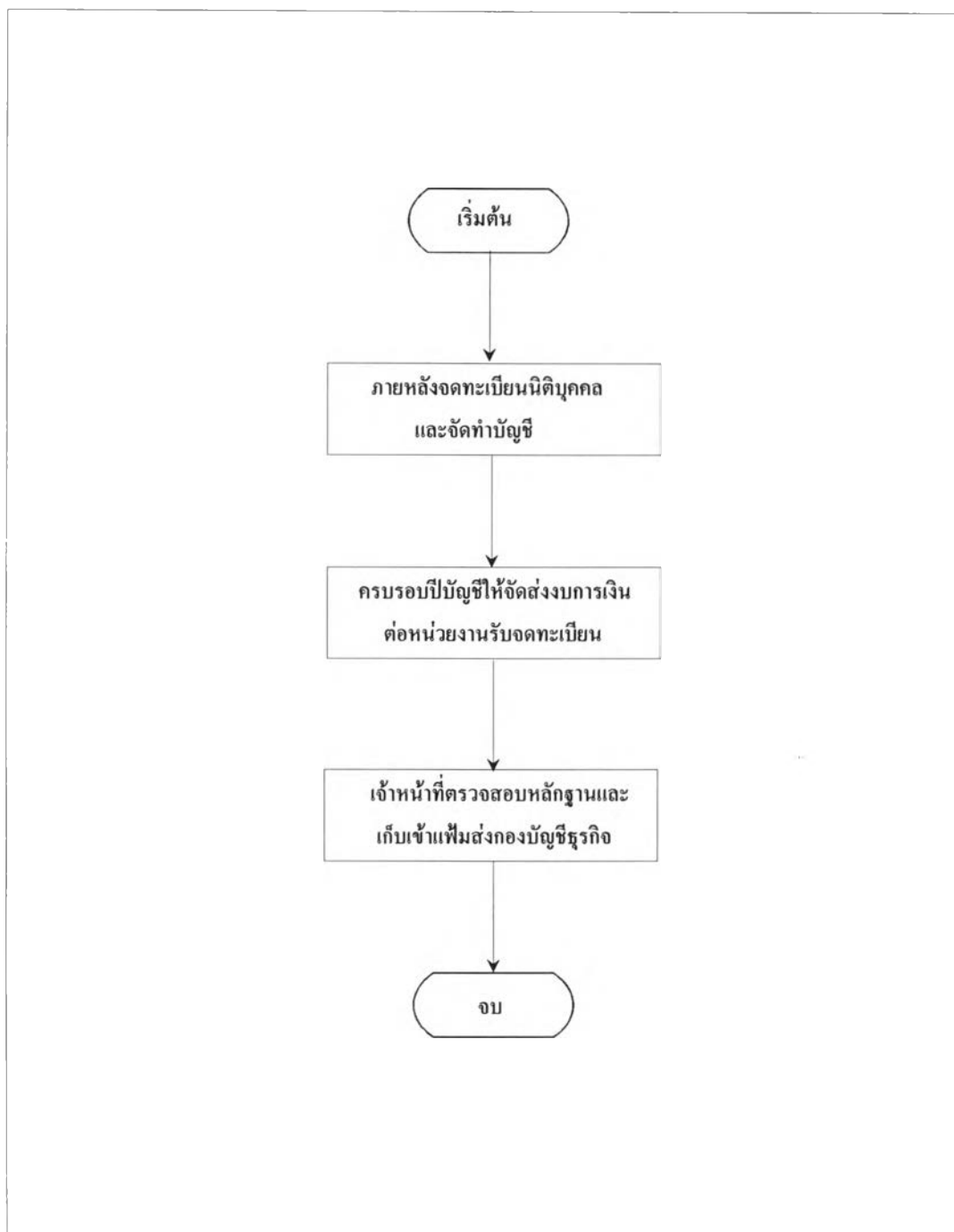

รูปที่ 3.2 แสดงขั้นตอนการจดทะเบียนนิติบุคคลสำหรับห้างหุ้นส่วนบริษัท

รูปที่ 3.2 (ต่อ) แสดงขั้นตอนการจดทะเบียนนิติบุคคลสำหรับห้างหุ้นส่วนบริษัท

5. งบการเงิน เมื่อนิติบุคคลจดทะเบียนแล้ว จะต้องจัดส่งงบการเงินต่อกรมทะเบียนการค้า หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด โดยขั้นตอนแสดงได้ดังรูปที่ 3.3

รูปที่ 3.3 แสดงการส่งงบการเงินของห้างหุ้นส่วนบริษัท

ลักษณะงานทะเบียนนิติบุคคล และข้อมูลการจดทะเบียน

1. ชื่อนิติบุคคล

1.1 คำแสดงนิติฐานะของนิติบุคคล²² การใช้ชื่อของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น กฎหมายบัญญัติไว้ให้ต้องใช้คำแสดงนิติฐานะประกอบด้วย และในกรณีที่ใช้ชื่อเป็นภาษาต่างประเทศ ก็จะต้องใช้คำแสดงนิติฐานะเป็นภาษาต่างประเทศประกอบชื่อนั้นด้วยเช่นกัน

1.1.1 คำแสดงนิติฐานะของนิติบุคคลเป็นภาษาไทย กำหนดให้ใช้คำต่อไปนี้
 ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ให้ใช้คำว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด ให้ใช้คำว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด
 บริษัทจำกัด ให้ใช้คำว่า "บริษัท" ไว้หน้าชื่อ และคำว่า "จำกัด" ไว้ท้ายชื่อ เว้นแต่ธนาคารพาณิชย์ได้รับการผ่อนผันไม่ต้องใช้คำว่า "บริษัท" แต่ต้องใช้คำว่า "จำกัด" ต่อท้ายชื่อเสมอ

1.1.2 คำแสดงนิติฐานะของนิติบุคคลเป็นภาษาต่างประเทศ ตามประกาศของ กระทรวงเศรษฐกิจ ลงวันที่ 1 มกราคม 2500 ได้กำหนดคำแสดงนิติฐานะของห้างหุ้นส่วนและบริษัทเป็นภาษา ต่างประเทศไว้ 7 ภาษา ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส อังกฤษ อินโดนีเซีย และสเปน ในที่นี้ขอยก ตัวอย่างการใช้คำแสดงนิติฐานะเป็นภาษาอังกฤษดังนี้คือ

ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ให้ใช้คำว่า Registered Ordinary Partnership
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด ให้ใช้คำว่า Limited Partnership
 บริษัทจำกัด ให้ใช้คำว่า Company Limited (ย่อว่า Co.,Ltd.) หรือ Limited (ย่อว่า Ltd.)

1.2 การตรวจและจองชื่อนิติบุคคล²³ แต่เดิมนั้น การจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด หรือการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมชื่อของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด ผู้จดทะเบียนจะทราบ ผลการตรวจชื่อนิติบุคคลต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ตรวจพิจารณาคำขอจดทะเบียนเสร็จแล้ว แต่ในปัจจุบันได้กำหนด ระเบียบขึ้นใหม่ ให้ผู้จดทะเบียนตรวจและจองชื่อนิติบุคคลได้ก่อนการยื่นขอจดทะเบียน ในการตรวจชื่อที่ขอ ให้ตรวจนั้น เจ้าหน้าที่จะพิจารณาตรวจสอบรายชื่อให้ และถ้าปรากฏว่าไม่สามารถจองชื่อได้ก็เป็นหน้าที่ของผู้จดทะเบียนจะต้องจัดการขอจองชื่อนิติบุคคลใหม่ เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ตรวจแล้วจะเสนอความเห็นไปยังหัวหน้างาน สารบบ ซึ่งจะเป็นผู้สั่งการว่าจองได้ หรือจองไม่ได้โดยต้องทำคำยืนยันความรับผิดชอบ หรือจองไม่ได้ด้วยเหตุใด ซึ่ง ผู้ขอตรวจและจองชื่อจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งการนั้น การตรวจชื่อหรือจองชื่อนิติบุคคลนั้นจะรับเรื่องเฉพาะชื่อ ภาษาไทยเท่านั้น สำหรับการกำหนดเวลาในการจองนั้น ได้กำหนดไว้ให้การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด หรือแก้ไขเพิ่มเติมชื่อห้างหุ้นส่วนให้มีสิทธิจองได้เป็นเวลา 14 วัน แก้ไขเพิ่มเติมชื่อบริษัทจำกัดให้มีสิทธิจองได้ เป็นเวลา 30 วัน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้จองชื่อ จะต้องนำคำขอมายื่นขอจดทะเบียนใช้ชื่อที่จองนั้นภายใน ระยะเวลาที่กำหนดข้างต้น ทั้งนี้โดยให้นับตั้งแต่วันที่มิคำสั่งอนุญาตของหัวหน้างานสารบบชื่อเป็นต้นไป ใน กรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตให้จองชื่อได้แล้วนั้น ไม่สามารถยื่นคำขอจดทะเบียนได้ภายในกำหนดเวลา และยังคง ประสงค์จะจองชื่อนั้นต่อไป จะต้องนำแบบของตรวจนั้นไปขอต่ออายุการจองชื่อต่อหัวหน้างานสารบบชื่อ ซึ่ง

หากมีคำสั่งให้ต่ออายุการจดทะเบียนได้ ก็จะต้องถือว่าผู้ของของชื่อยังคงมีสิทธิใช้ชื่อนิติบุคคลนั้นต่อไป

ถ้าผู้จดทะเบียนมีความประสงค์จะใช้ชื่อนิติบุคคลเป็นภาษาต่างประเทศ ให้แจ้งความประสงค์ไปยังนายทะเบียนเพื่อพิจารณา โดยการกำหนดชื่อจะเป็นไปตามระเบียบที่ได้กำหนดไว้

2. ข้อมูลการจดทะเบียนนิติบุคคล²⁴ หมายถึงข้อมูลที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าจะต้องมีการจดทะเบียน โดยจะต้องระบุข้อมูล และข้อความให้ชัดเจน ลักษณะรายการที่จะต้องจดทะเบียนมีรายละเอียดดังนี้

2.1 รายละเอียดการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด รายการต่าง ๆ ที่กฎหมายบังคับให้มีการจดทะเบียนสำหรับนิติบุคคลในแต่ละกรณีนั้น มีรายละเอียดของรายการซึ่งสามารถอธิบายแยกเป็น 2 กรณี คือ

2.1.1 รายการที่ต้องจดทะเบียนสำหรับห้างหุ้นส่วนจำกัด อธิบายได้ดังนี้

2.1.1.1 ชื่อห้างหุ้นส่วนที่จะจดทะเบียน ชื่อห้างหุ้นส่วนที่จะนำมาจดทะเบียนได้นั้น จะต้องตรวจสอบมิให้ซ้ำหรือพ้องกับชื่อนิติบุคคลรายอื่น ๆ โดยทำการตรวจสอบกับกรมทะเบียนการค้า สำหรับคำแสดงนิติฐานะจะต้องระบุให้ชัดเจนว่าเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

2.1.1.2 วัตถุประสงค์ของห้างหุ้นส่วน

2.1.1.3 ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ และสาขาทั้งปวง การจดทะเบียนจะต้องระบุจำนวนสำนักงานทั้งหมดทั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขา ในการระบุสถานที่ตั้งของสำนักงานให้ระบุให้ชัดเจนว่าตั้งอยู่ ณ ที่ใด เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน ตำบล(แขวง) อำเภอ(เขต) จังหวัด สำหรับสำนักงานสาขาถ้าไม่มีจะต้องระบุคำว่า "ไม่มี" ไว้ด้วย

2.1.1.4 ชื่อ ย่อหรือ สำนักร อักษร และสิ่งที่นำมาลงหุ้นของหุ้นส่วนจำกัด ไม่จำกัดความรับผิด และหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิด การลงหุ้นของหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดจะต้องลงทุนด้วยเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานก็ได้ แต่การลงหุ้นของหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดของห้างหุ้นส่วนจำกัด จะต้องลงหุ้นด้วยเงิน หรือทรัพย์สินอื่นเท่านั้น จะลงหุ้นด้วยแรงงานไม่ได้

2.1.1.5 หุ้นส่วนผู้จัดการ ในการจดทะเบียนจะต้องระบุจำนวนและรายชื่อของหุ้นส่วนผู้จัดการทั้งหมดที่มีอยู่

2.1.1.6 ชื่อจำกัดอำนาจหุ้นส่วนผู้จัดการ เป็นข้อความแสดงอำนาจการจัดการงานของหุ้นส่วนผู้จัดการว่ามีขอบเขตเพียงใด เช่นกำหนดให้หุ้นส่วนผู้จัดการสองคนต้องลงลายชื่อร่วมกันจึงจะผูกพันห้างหุ้นส่วน ฯลฯ ถ้าไม่มีให้ระบุคำว่า "ไม่มี"

2.1.2 รายการที่ต้องจดทะเบียนสำหรับบริษัทจำกัด อธิบายได้ดังนี้

2.1.2.1 ชื่อบริษัทที่จะจดทะเบียน ชื่อบริษัทที่จะจดทะเบียนได้จะต้องผ่านการตรวจสอบแล้วว่าไม่ซ้ำกันชื่อนิติบุคคลรายอื่น ๆ ในการกำหนดชื่อให้ขึ้นต้นด้วยคำว่า "บริษัท" และลงท้ายด้วยคำว่า "จำกัด" เสมอ

2.1.2.2 สถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่ และสาขาทั้งปวง การจดทะเบียนจะต้องระบุ สถานที่ตั้งของสำนักงานสาขาทั้งปวงไว้ให้ชัดเจนว่าตั้งอยู่ ณ ที่ใด เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน ตำบล(แขวง) อำเภอ(เขต) จังหวัด เช่นเดียวกับการระบุสถานที่ตั้งของสำนักงานห้างหุ้นส่วน

2.1.2.3 วัตถุประสงค์ของบริษัท

2.1.2.4 จำนวนทุน จำนวนหุ้นและจำนวนค่าหุ้นที่ได้รับชำระแล้ว จำนวนทุน หมายถึงทุนจดทะเบียนของบริษัท ทุนของบริษัทจะต้องแบ่งเป็นเรือนหุ้น หุ้นละเท่า ๆ กัน การชำระค่าหุ้นจะต้องชำระอย่างน้อยร้อยละ 25 ของมูลค่าหุ้น

2.1.2.5 ชื่อ อาชีพ อายุ ของผู้ก่อการและกรรมการทุกคน หมายถึงการระบุชื่อ อาชีพ อายุ ของผู้ก่อการจัดตั้งบริษัท รวมทั้งกรรมการของบริษัทด้วย

2.1.2.6 กรรมการซึ่งมีชื่อผูกพันบริษัท หมายถึงกรรมการบริษัทที่มีสิทธิ์ลงนาม เช่นสัญญาในอันก่อให้เกิดข้อผูกพันกับบริษัทนั้น ๆ

2.1.2.7 ข้อตกลงว่าบริษัทตั้งขึ้น โดยมีกำหนดอายุหรือไม่มีกำหนดอายุ บริษัท อาจจะจัดตั้งขึ้นโดยมีการกำหนดอายุการสิ้นสุดของการดำเนินกิจการของบริษัทไว้ด้วยก็ได้ ถ้ามีการกำหนดอายุไว้ เมื่อถึงวันสิ้นสุดอายุบริษัทก็สามารถเลิกได้ตามสัญญาที่ระบุ เว้นแต่ถ้าไม่มีการกำหนดอายุ บริษัทก็จะดำเนินการโดยไม่มีข้อกำหนดด้านอายุ

2.2 ประเภทของการเปลี่ยนแปลงที่ต้องจดทะเบียน

2.2.1 การขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน รายการเปลี่ยนแปลงที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าต้องจดทะเบียน มีดังนี้

2.2.1.1 แก้ไขเพิ่มเติมชื่อห้างหุ้นส่วน

2.2.1.2 แก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์

2.2.1.3 แก้ไขเพิ่มเติมที่ตั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขา

2.2.1.4 แก้ไขเพิ่มเติมผู้เป็นหุ้นส่วน

2.2.1.5 แก้ไขเพิ่มเติมหุ้นส่วนผู้จัดการ

2.2.1.6 แก้ไขเพิ่มเติมข้อจำกัดอำนาจหุ้นส่วนผู้จัดการ

2.2.1.7 แก้ไขเพิ่มเติมตราของห้างหุ้นส่วน

2.2.1.8 การเลิกห้างหุ้นส่วน

2.2.1.9 การควบห้างหุ้นส่วน

2.2.2 การขอจดทะเบียนบริษัท รายการการเปลี่ยนแปลงที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าต้องจดทะเบียน มีดังนี้

2.2.2.1 แก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิก่อนการจัดตั้งบริษัท หรือหลังการจัดตั้งบริษัทจำกัด ซึ่งมีรายการแก้ไขได้แก่ ชื่อบริษัท สำนักงาน วัตถุประสงค์ ทุน หุ้น

2.2.2.2 แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

2.2.2.3 แก้ไข หรือเพิ่มเติมชื่อ และรายละเอียดของกรรมการ

2.2.2.4 แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนหรือชื่อกรรมการซึ่งจะลงชื่อผูกพันบริษัท

2.2.2.5 แก้ไขเพิ่มเติมตราบริษัท

2.2.2.6 เลิกบริษัทจำกัด

2.2.2.7 ควบบริษัทจำกัด

2.3 ลักษณะและความหมายของข้อมูลการจดทะเบียนบางประเภท

2.3.1 เพิ่มทุน หรือลดทุน ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้น ถ้าเห็นว่ากิจการดำเนินไปด้วยดี จะมีความเจริญก้าวหน้า และได้ผลกำไรมากขึ้นเมื่อมีการขยายกิจการแล้วก็สามารถเพิ่มทุนได้ แต่ในกรณีตรงกันข้าม ถ้ามีการลงทุนสูงกว่าที่ต้องการใช้ หรือกิจการลดน้อยลงก็ไม่จำเป็นต้องเอาเงินของผู้ถือหุ้นมาเก็บรักษาไว้ ห้างหุ้นส่วนบริษัทที่สามารถคืนทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นได้โดยวิธีการลดทุน

2.3.2 เลิกห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่มีความประสงค์จะเลิกกันนั้นจะต้องจัดการชำระบัญชีให้เรียบร้อย ลักษณะการเลิกนั้นมี 3 ลักษณะคือเลิกโดยผลแห่งกฎหมาย เลิกโดยประสงค์ของผู้เป็นหุ้นส่วน และเลิกโดยคำสั่งศาล

2.3.3 แก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อนิติบุคคล การเปลี่ยนแปลงชื่อนิติบุคคล สามารถกระทำได้ทั้งนี้ชื่อจะต้องไม่พ้อง หรือเหมือนกันชื่อนิติบุคคลรายอื่น ๆ

2.3.4 เปลี่ยนชื่อผู้จัดการ กรรมการ และอื่นๆ เช่นเปลี่ยนผู้จัดการ การลาออก การตายของผู้จัดการ กรรมการ หรือหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใด การเปลี่ยนแปลงหุ้นที่ถือ รวมทั้งการย้ายที่อยู่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

2.3.5 การจัดตั้งบริษัทควบหรือห้างหุ้นส่วนควบ ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่มีความประสงค์จะควบเข้ากันนั้นมักจะมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจคล้ายคลึงกัน ซึ่งลักษณะการควบเข้ากันเป็นห้างหุ้นส่วนควบ หรือบริษัทควบ จะทำให้มีการขยายกิจการ การเพิ่มทุนและป้องกันการแข่งขันไปด้วยในตัว หนึ่งถ้าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท มิได้มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตรงกันก็อาจมีมติพิเศษให้ควบกันเป็นห้างหุ้นส่วนควบหรือบริษัทควบได้

2.3.6 การย้ายที่ตั้งสำนักงาน การเพิ่ม ลด และเปลี่ยนแปลงที่อยู่ของสำนักงานสาขา การย้ายที่ทำการของสำนักงานต่าง ๆ ได้แก่การย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่ เป็นต้น

2.3.7 วัตถุประสงค์ เป็นรายละเอียดของวัตถุประสงค์ที่นิติบุคคลจะประกอบพาณิชย์กรรมต่าง ๆ วัตถุประสงค์แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.3.7.1 วัตถุประสงค์ประสงค์ทั่วไป เป็นวัตถุประสงค์ที่บอกลักษณะการดำเนินงาน เช่น วัตถุประสงค์ทั่วไปของห้างหุ้นส่วนเพื่อ ขาย โอน จำนอง จำน่า แลกเปลี่ยน และจำหน่ายทรัพย์สินโดยประการอื่น

2.3.7.2 วัตถุประสงค์ประกอบการ หมายถึงวัตถุประสงค์ที่กล่าวถึงลักษณะของกิจการของนิติบุคคลนั้น ๆ เช่น ประกอบกิจการค้าข้าว ผลิตภัณฑ์จากข้าวทุกชนิด

ลักษณะของวัตถุประสงค์บางอย่าง ได้แก่ ธุรกิจการธนาคาร ธุรกิจประกันภัย ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจฟองซิเอร์ และกิจการคลังสินค้า ที่ดำเนินโดยนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด จะต้องได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจดังกล่าวแล้วจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

3. การออกเอกสารรับรอง เอกสารรับรองหมายถึง เอกสารที่ทางกรมทะเบียนการค้า หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ที่เป็นตัวแทนในการรับจดทะเบียนของนิติบุคคลออกให้กับผู้มีความจำนงค์ขอ รายละเอียดของนิติบุคคล เอกสารรับรองที่ส่วนราชการออกให้ นั้นอาจมีนายทะเบียนรับรอง หรือไม่มี นายทะเบียนรับรองก็ได้ ถ้ามีความต้องการให้นายทะเบียนรับรองจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในอัตราที่เพิ่มขึ้น เอกสารรับรอง แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 เอกสารรับรองห้างหุ้นส่วน เป็นหนังสือรับรองข้อความการจดทะเบียนของ ห้างหุ้นส่วน ทั้งประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนจำกัด ข้อความที่จะรับรองใน เอกสารรับรอง ได้แก่

- 3.1.1 ชื่อห้างหุ้นส่วน
- 3.1.2 ชื่อผู้เป็นหุ้นส่วนและเงินทุน
- 3.1.3 ชื่อหุ้นส่วนผู้จัดการ
- 3.1.4 ข้อจำกัดอำนาจหุ้นส่วนผู้จัดการ
- 3.1.5 ที่ตั้งสำนักงาน
- 3.1.6 วัตถุประสงค์

3.2 เอกสารรับรองบริษัทจำกัด เป็นหนังสือรับรองข้อความการจดทะเบียนของบริษัท ดังมี ข้อความที่จะรับรองในเอกสารรับรอง ได้แก่

- 3.2.1 ชื่อกรรมการ
- 3.2.2 อำนาจกรรมการ
- 3.2.3 เงินทุนจดทะเบียน
- 3.2.4 ที่ตั้งสำนักงาน
- 3.2.5 วัตถุประสงค์

4. การประกอบธุรกิจต่างด้าว ประเทศไทยได้ประกาศใช้กฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจ ของคนต่างด้าวขึ้นฉบับหนึ่งคือ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 (ปว.281) เพื่อรักษาดุลอำนาจทางการค้า และเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็น ส่วนรวม โดยได้กำหนดธุรกิจบางประเภทเป็นธุรกิจที่สงวนไว้สำหรับคนไทย ดังนั้นในการจดทะเบียนเพื่อ ประกอบธุรกิจในรูปของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัดจะต้องศึกษาพิจารณากฎหมายฉบับนี้ด้วย เพราะถ้าหาก องค์กรธุรกิจนั้นตั้งขึ้นโดยหลักเกณฑ์ของการเป็นคนต่างด้าวตามนี้ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 จะต้องได้รับอนุญาตก่อนที่จะประกอบธุรกิจสงวนบางประเภท

4.1 ชนิดขององค์กรต่างด้าวที่ดำเนินธุรกิจในประเทศไทย

4.1.1 บุคคลต่างด้าว ²⁵ หมายถึงนิติบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และมีลักษณะตรง ตามหลักเกณฑ์ที่ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจรายนั้นเป็นคนต่างด้าวตามกฎหมาย คือ

- 4.1.1.1 นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ
- 4.1.1.2 นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศไทย และมีทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าว (ไม่คำนึงถึงจำนวนคนที่ถือหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้นหรือสมาชิก)
- 4.1.1.3 นิติบุคคลที่มีจำนวนคนต่างด้าวเป็นหุ้นส่วน ถือหุ้นเป็นสมาชิกรวมอยู่ด้วยตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด (ไม่คำนึงถึงทุน)
- 4.1.1.4 ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ซึ่งมีหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นคนต่างด้าว

4.1.2 สำนักงานภูมิภาค ²⁶ หมายถึงสำนักงานของนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศแล้วเข้าไปดำเนินธุรกิจในประเทศอื่น โดยไม่ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายของประเทศที่เข้าไปจัดตั้ง ทั้งนี้เพื่อทำหน้าที่ติดต่อประสานงานและกำกับการทำงานของสาขาและหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกันแทนสำนักงานใหญ่ ให้บริการปรึกษาและบริการการจัดการ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล การจัดการด้านการเงิน การควบคุมการตลาดและวางแผนส่งเสริมการขาย การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการ การวิจัยและพัฒนา โดยไม่มีรายได้จากการประกอบกิจกรรม ไม่มีอำนาจรับคำสั่งซื้อหรือเสนอขายหรือเจรจาทำธุรกิจกับบุคคลหรือนิติบุคคลในประเทศที่เข้าไปตั้ง และเงินค่าใช้จ่ายในสำนักงานภูมิภาคได้รับจากสำนักงานใหญ่เท่านั้น

4.2 ประเภทธุรกิจที่ควบคุม ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ได้จำแนกธุรกิจที่ควบคุมไว้ 3 บัญชี คือ บัญชี ก บัญชี ข และบัญชี ค

4.2.1 บัญชี ก เป็นธุรกิจที่คนไทยมีความสามารถในการประกอบการได้เป็นอย่างดีแล้ว จึงกำหนดให้เป็นธุรกิจที่ห้ามคนต่างด้าวประกอบ ได้แก่

- 4.2.1.1 หมวด 1 การประกอบธุรกิจทางเกษตรกรรม
  - 4.2.1.1.1 การทำนา
  - 4.2.1.1.2 การทำนาเกลือรวมทั้งการทำเกลือสินเธาว์ นอกจากเกลือหิน
- 4.2.1.2 หมวด 2 การประกอบธุรกิจบริการ
  - 4.2.1.2.1 การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตผลทางการเกษตรพื้นเมือง
  - 4.2.1.2.2 การค้าที่ดิน
- 4.2.1.3 หมวด 3 การประกอบธุรกิจบริการ
  - 4.2.1.3.1 ทางบัญชี
  - 4.2.1.3.2 ทางกฎหมาย
  - 4.2.1.3.3 ทางสถาปัตยกรรม
  - 4.2.1.3.4 โฆษณา
  - 4.2.1.3.5 นายหน้าหรือตัวแทน
  - 4.2.1.3.6 ขายทอดตลาด
  - 4.2.1.3.7 ตัดผม แต่งผมและเสริมสวย
- 4.2.1.4 หมวด 4 การประกอบธุรกิจอื่น ๆ

4.2.1.4.1 การก่อสร้างอาคาร

4.2.2 บัญชี ข เป็นธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจขึ้นใหม่ เว้นแต่ธุรกิจนั้นได้รับบัตรส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้แก่

4.2.2.1 หมวด 1 การประกอบธุรกิจทางเกษตรกรรม

4.2.2.1.1 การทำไร่

4.2.2.1.2 การทำสวน

4.2.2.1.3 การเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการเลี้ยงไหม

4.2.2.1.4 การทำป่าไม้

4.2.2.1.5 การทำการประมง

4.2.2.2 หมวด 2 การประกอบธุรกิจทางอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

4.2.2.2.1 การสีข้าว

4.2.2.2.2 การผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่

4.2.2.2.3 การผลิตน้ำตาล

4.2.2.2.4 การผลิตเครื่องดัดหนังที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์เจือปน

4.2.2.2.5 การผลิตน้ำแข็ง

4.2.2.2.6 การผลิตยา

4.2.2.2.7 กิจการห้องเย็น

4.2.2.2.8 การแปรรูปไม้

4.2.2.2.9 การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องถม หรือเครื่อง

ทองลงหิน

4.2.2.2.10 การทำ หรือหล่อพระพุทธรูป และการทำบาตร

4.2.2.2.11 การผลิตเครื่องไม้แกะสลัก

4.2.2.2.12 การผลิตเครื่องเงิน

4.2.2.2.13 การผลิตไม้ขีดไฟทุกชนิด

4.2.2.2.14 การผลิตปูนขาว ปูนซีเมนต์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซีเมนต์

4.2.2.2.15 การระเบิดหรือย่อยหิน

4.2.2.2.16 การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ ชิปบอร์ด หรือฮาร์ดบอร์ด

4.2.2.2.17 การผลิตเครื่องนุ่งห่ม หรือรองเท้า นอกจากการผลิตเพื่อส่ง

ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

4.2.2.2.18 การทำกิจการโรงพิมพ์

4.2.2.2.19 การทำกิจการหนังสือพิมพ์

4.2.2.2.20 การสาวไหม การทำผ้าไหม หรือการพิมพ์ลวดลายผ้าไหม

4.2.2.2.21 การผลิตผลิตภัณฑ์ด้วยผ้าไหม เส้นไหม หรือรังไหม

4.2.2.3 หมวด 3 การประกอบธุรกิจทางพาณิชยกรรม

- 4.2.2.3.1 การค้าปลีกสินค้าทุกชนิดนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค
- 4.2.2.3.2 การค้าสินแร่นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค
- 4.2.2.3.3 การขายอาหาร เครื่องดื่มทุกชนิดนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค
- 4.2.2.3.4 การค้าของเก่า วัตถุโบราณ หรือศิลปวัตถุ
- 4.2.2.4 หมวด 4 การประกอบธุรกิจบริการ
  - 4.2.2.4.1 นำเที่ยว
  - 4.2.2.4.2 กิจการโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม
  - 4.2.2.4.3 ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
  - 4.2.2.4.4 ถ่ายรูป ล้างและอัดรูป
  - 4.2.2.4.5 ซักรีดเสื้อผ้า
  - 4.2.2.4.6 รับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า
- 4.2.2.5 หมวด 5 การประกอบธุรกิจอื่น ๆ
  - 4.2.2.5.1 การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ
- 4.2.3 บัญชี ค เป็นธุรกิจที่ยังจำเป็นต้องอาศัยทุน หรือวิชาการจากต่างประเทศ จึงอนุญาตให้คนต่างด้าวขออนุญาตประกอบธุรกิจขึ้นใหม่ได้ ได้แก่
  - 4.2.3.1 หมวด 1 การประกอบธุรกิจทางพาณิชยกรรม
    - 4.2.3.1.1 การค้าส่งสินค้าทุกชนิดในประเทศนอกจากที่ระบุในบัญชี ก
    - 4.2.3.1.2 การค้าสินค้าส่งออกทุกชนิด
    - 4.2.3.1.3 การค้าปลีกสินค้าเครื่องจักร เครื่องกล และเครื่องมือ
    - 4.2.3.1.4 การขายอาหารหรือเครื่องดื่มที่เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว
  - 4.2.3.2 หมวด 2 การประกอบธุรกิจทางอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
    - 4.2.3.2.1 การผลิตอาหารสัตว์
    - 4.2.3.2.2 การสกัดน้ำมันพืช
    - 4.2.3.2.3 การผลิตสิ่งถักทอ รวมทั้งการปั่นด้าย การย้อมสีและการ
      - 4.2.3.2.4 การผลิตภาชนะที่ทำด้วยแก้วรวมทั้งหลอดไฟฟ้า
      - 4.2.3.2.5 การผลิตด้วยขมจาก
      - 4.2.3.2.6 การผลิตกระดาษเขียนและกระดาษพิมพ์
      - 4.2.3.2.7 การทำเกลือหิน
      - 4.2.3.2.8 การทำเหมือง
  - 4.2.3.3 หมวด 3 การประกอบธุรกิจบริการ
    - 4.2.3.3.1 นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก และบัญชี ข
  - 4.2.3.4 หมวด 4 การประกอบธุรกิจอื่น ๆ
    - 4.2.3.4.1 การก่อสร้างอย่างอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก

พิมพ์ลวดลาย

4.3 การอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว คนต่างด้าวที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจ
ที่อยู่ในข่ายควบคุมตามประกอบของคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 สามารถประกอบธุรกิจได้โดย

- 4.3.1 ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยเป็นการเฉพาะกาล
- 4.3.2 โดยความตกลงที่รัฐบาลไทยทำกับรัฐบาลต่างประเทศ
- 4.3.3 ได้รับการส่งเสริมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- 4.3.4 ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทะเบียนการค้า ให้ประกอบธุรกิจตามบัญชี ค